

Za kým jít pro radu?

Když jsme mezi svými a mluvíme o nutnosti ochrany přírody, tak si rozumíme. Vzájemně si říkáme příklady a důvody, které nás ve snaze o ochranu přírody utvrzují. Jsme smutní, když nám před očima nebo před očima našich přátel v Africe nebo Jižní Americe nenávratně mizí celé úžasné biotopy, celé živočišné a rostlinné druhy. Vzájemně si říkáme, jaká nenahraditelná škoda tím vzniká pro člověka – pro lidi v Africe a potažmo pro lidi u nás.

To je, když jsme mezi svými – s mnoha jinými lidmi je to ale jiné – jsou nabroušení na „ekologické teroristy“, „militantní ochranáře, kteří nás chtějí vrátit do středověku“. Mnozí tvrdí, že všechny ty řeči o přírodě je jen nově náboženství, že většina ekologických snah je podvod atd. Naposledy jsem měl takový rozhovor v sauně – většina přítomných chlapů - inženýrů v tom měla jasno: bionafta je podvod, při výrobě jednoho litru se spotřebuje jeden litr nafty, tak bionafta je jenom převlečená nafta. Start-stop systém, povinný ve všech nových autech, je taky podvod, když auto pokračuje na stopce a při každém zastavení samo vypíná motor, rychleji odchází startér, alternátor a jiné součásti. Takže takové auto sice ušetří trochu benzínu, ale rychleji odejde a lidé si dřív budou muset koupit nové, a tak ve finále to nejenže není ekologické, ale přímo protieologické. Po většinu doby jsem jen poslouchal a v mnohém nemohl než souhlasit.

V té chvíli jsem byl o to vděčnější za A Rochu – my se při ochraně přírody nespolehnáme na svůj rozum a na naše krátkozraké odhady, ale ptáme se Tvůrce našeho světa, k čemu On tenhle svět zamýšlel a jak chce, abychom se o něj starali. Když se při ochraně přírody nejprve ptáme Pána, nevidíme jenom, jaká škoda vzniká pro člověka, ale pro celé stvoření. Nechápeme se jako páni a majitelé světa, ale jen jako jeho správci. Nechápeme svět jako naši věc, kterou si máme sami nějak spravit, ale jako svěřený dar, jehož „manuál“ nám „výrobce“ postavil před oči ve Svém slovu. Když čteme Boží slovo a řídíme se jím, nepřicházíme s bionaftou, „převlečenou naftou“ a jinými krátkozrakými řešeními, ale se skutečnými odpověďmi. A v tom je jedinečné místo A Rochy.

Nechci mlátit prázdnou slámu a opakovat, co všichni vědí – mediální přesycenost nás otupuje, množství zpráv nás paralyzuje, slyšíme o katastrofách a nemáme sílu na ně náležitě zareagovat. Často nevíme - kde napnout síly jako první? Co dělat a co ne? Je to těžké. Jaká úžasná výhoda, že se můžeme rozhodovat a hledat odpověď s Bohem. Tak je hledejme!

Petr Pokorný

A Rocha

je mezinárodní ochránářská organizace ukazující na Boží lásku k celému stvoření a naší lidskou odpovědnost.

Hmyzí hotel

Může se nám zdát, že hmyz má na světě plno skrýší, děr, dutin a skulin, kde se může ukrýt, klást vajíčka a vyvíjet se.

Ale bohužel tomu tak není. Mezi velkými lány a lesy jen s mladými stejnověkými stromy je jen omezený prostor pro život a o vhodná útočiště je v naší jednotvárné krajině nouze.

Proto jsme u nás v přírodní zahradě postavili dva hmyzí hotely, broukoviště, suché zídky, „suché osluněné pískoviště“ a vysadili širokou paletu různých druhů kvetoucích rostlin, které hmyz hojně vyhledává. Chci vás všechny povzbudit k tomu, abyste dali šanci mnohotvarému životu i ve vaší zahradě.

Nejvíc samotářských včel a vos si hloubí svá hnízda na osluněných místech v zemi, ale stále existuje mnoho druhů, které využívají různé skuliny, dutiny, stébla a stvolý a proto lidmi vytvořené domečky nahrazují nedostatek vhodných stanovišť.

Jeden z hmyzích hotelů nám umožňuje pozorovat dospělé hmyz i jejich larvy přímo u nich doma v dutince. Hotel má v sobě zabudované pozorovací šuplíčky, nyní je v nich plno larev, které tam přečkají zimu.

Samotářské včely a vosy, stejně jako třeba motýli, mají složitý vývoj, tzv. proměnu dokonalou. Nová generace samečků a samic se na jaře páří a mladé oplodněné samičky vyhledají vhodný úkryt pro své potomky. Sbírají pyl, nektar nebo obojí a dělají zásoby pro své larvy. Na takový pylový knedlíček pak včelka naklade jedno vajíčko. U nás v šuplíčku lze na jaře vidět i osm pokojíčků

s knedlíčky a vajíčky v jedné dutince. Dospělci se o svá mláďata většinou dál už nestarají. Během léta se z vajíček vyklubou larvičky, které hlavně jí, rostou, svlékají se, vylučují a ve své komůrce přečkají zimu, zatímco rodiče hynou. A na jaře se zakuklí a chvíli po té se líhne nová generace.

Samozřejmě existují výjimky. Například se již na sklonku léta líhnou dospělci, kteří se páří a přezimují pouze oplodněné samičky. Dlouhověké včely drvodělky žijící až tři roky se setkávají se svými potomky. Samotářské vosy, kutilky či hrabalky loví pro své larvy prakticky všechny skupiny hmyzu, jejich larvy a pavouky. Některé druhy pečují o svou drobtinu až do jejich zakuklení.

Když se jim bude u nás líbit, odmění se nám. Vosy a kutilky se živí mšicemi, housenkami a jiným žravým hmyzem. Samotářské včely a čmeláci opylují květy i v chladnějším počasí, kdy včela medonosná nelétá. Čím více hmyzu, tím lépe se bude dařit dnes ohroženým a ubývajícím ptákům.

Jak hmyzí hotel postavit a čím ho vyplnit? Nechme se inspirovat krásnou knížkou entomologa Petra Bogusche „Domečky pro včely a užitečný hmyz“. Přeji vám radost z poznávání málo známého světa.

Jana Ledecová

A Rocha na olympiádě

A Rocha se zúčastnila olympiády, ovšem nečekejte, že to byla olympiáda sportovní, byla ekologická. Jednalo se již o 25. ročník krajského kola celostátní středošolské soutěže ve dnech 23. – 24. 10. 2019. Pro tento účel byl vybrán krásný prostor Ekocentra Orlice v Podorlickém skanzenu v Krňovicích.

Tématem letošního ročníku byla Kvalita vody, půdy a ovzduší v lidských sídlech. Soutěž je zaměřená na porovnání znalostí a dovedností v oblasti ekologie, ochrany přírody a péče o životní prostředí. Klade se zde důraz na praktické využití znalostí a dovedností při řešení konkrétních problémů a na rozvoj týmové spolupráce. Soutěž byla rozdělena na několik částí. Nejprve se prověřovala znalost testem a poz-

náváním přírodnin. Pak následoval praktický úkol s vytvářením zemní sondy. V obci se studenti snažili zjistit, čím kdo topí a dle historických map a současnosti katastru obce poznat změny v krajině a navrhnout opatření ke zlepšení. Nakonec každá tříčlenná skupinka představila prezentaci, kde byla shrnuta jejich práce v průzkumu vybraného vodního prostředí a návrhu zlepšení pro přírodu a krajinu. A Rocha byla přizvána do hodnotitelské poroty. Jsme rádi, že jsme si mohli společně zažít atmosféru této soutěže i vzhledem k tomu, že v roce 2020 bude ekologická olympiáda uskutečněna na našem ekocentru Krupárna. *Filip Laštovic*

Petr a Miranda Harris, Chris a Susanne Naylor – čtyři pionýři A Rocha

Byli to oni, kdo stáli na počátku tohoto hnutí. Ti první v Portugalsku a Naylorovi v Libanonu. Tři z nich nyní odešli nečekaně 28. 10. při děsivé autonehodě v Jihoafrické republice do nebeského domova. Pouze Peter přežívá svá komplikovaná zranění. Jediný řidič vyvázl ze všeho jako zázrakem.

Člověku se vtírají všetečné otázky a tíživé pochybnosti. Zda se to vše nevymlou nebeskému hybateli a tvůrci světových i osobních dějin z rukou. Nezodpovězené a vlastně nesmyslné PROČ hlodá naše duše. A plíživě se vrací a vtírá jako ozvěna znova do našich zraněných srdcí. Nezbyývá, než jediné - se žalmistou vyznávat: „v Bohu se ztiší moje duše“ Žalm 62,1.

Všechny tyto radosti a tvůrčí kreativitou naplněné lidi jsme potkali ať již na mezinárodním FORUM A Rocha nebo při jiných příležitostech. Také několikrát v naší zemi. Bylo to vždy velmi povzbuzující a inspirativní.

Miranda i Susanna svoji vnější i vnitřní krásou ozdobovaly své muže Petera a Chrise a pomáhaly jim s obrovským nasazením uskutečnit jejich vize. Bez nich by se pravděpodobně celá velká rodina A Rocha na cestě světem

sotva rozeběhla. Snad nejněžší zážitky jsme mívali s Mirandou. Při konferencích si vždy našla čas i na nás, někdy trochu rozpačité a ustrašené delegáty nad velkými vizemi, dotazníky nebo tabulkami AR International. Svým pastýřským přístupem nám dávala vždy novou radost a odvahu jít po neprošlapaných cestách. Chvilu s Mirandou na konferencích byli tak pohlazením boží lásky. I tandem páru Naylorových nás oslovoval jejich osobním příkladem, odvážným směřováním zejména na nebezpečné půdě v Libanonu. Nu a Chris osobně i civilní interpretací Písma v několika námi slyšených kázáních. Dovedl zvěstovat hlubokou a překvapující boží lásku ke každému člověku a to vyváženě. Nejen vůči lidem, ale též ke každé živé bytosti v podobě tvorů i celých přírodních habitatů. Obě rodiny byly a zůstávají křesťanský i lidský velmi silné. Zejména ve svých vztazích rodičovských i v radostném povolání prarodičů. Miranda ve vánočních dopisech popisovala

vždy svým krásným rukopisem důvěru v živého Boha doprovázejícího její dospělé děti, ale i krásné hravé „hejno vnuků“. Bolí domýšlet jak veliká i lidsky hodně předčasná je to ztráta. Vzpomínám sám na to, když v podobném věku odešli moji rodiče. Jak mne tenkrát potěšilo biblické slovo zaslané psychologem Jaro Křivohlavým. „Kdyby můj otec a matka mne opustili, Hospodin mne k sobě přivine.“ Žalm 27,10. Přejeme pozostalým i celé osiřelé světové rodině A Rocha, tohle boží přivnutí a objetí. Modlitbou provázíme zvláště Petera. Drahý bratře v Kristu, ať Tě Bůh nese, máme Tě rádi a jsi v našich srdcích.

Pavel a Radka Světlíková a tým A Rocha CZ

Na co se můžeme těšit v roce 2020?

- 17. 1. přednáška Magdaleny Michlové – Nepál – Manaslu Circuit Trek
- 15. 2. tradiční Zeliáda, okurkiáda a chlebování
- 21. 3. každoroční shrnutí práce A Rocha při výroční schůzi, opět v Pražském Tyrannus Hall
- 5. 6. – 7. 6. Slavnostní konference A Rocha na Šumavě k výročí 20 let od založení pobočky AR v České Republice.
- 3. 7. – 12. 7. Dobrovolnický týden v ekocentru v Dobrém. Přijďte se potěšit společnou prací, která má smysl a zdokonalit v anglickém jazyce.

Více informací naleznete na našich webových stránkách:
www.arochoa.cz a jsme i na Facebooku @arochoa.cz

Na shledanou se těší tým AR.

A Rocha - Křesťané v ochraně přírody, o.p.s., Dobré 85, PSČ 517 93 www.arochoa.cz
e-mail: psvetlik@arochoa.cz mobil: 775 042 228, 775 042 221
bankovní spojení: 780648520287/0100

